

Wrocław, 03.08.2023 r.

Prof. dr hab. Katarzyna Piwowar-Sulej
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
katarzyna.piwowar-sulej@ue.wroc.pl

Recenzja

dorobku naukowego dr. inż. Macieja Szafrąńskiego na potrzeby postępowania habilitacyjnego prowadzonego przez Radę Dyscypliny Nauk o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Poznańskiej

1. Podstawy formalno-prawne sporządzenia recenzji

Podstawę oceny stanowiła otrzymana, dokumentacja wraz z wnioskiem dr. inż. Macieja Szafrąńskiego o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego, zawierająca w szczególności:

- autoreferat na temat dorobku i osiągnięć w działalności naukowo- badawczej,
- wykaz osiągnięć naukowych, z zaznaczeniem wkładu w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości; w tym monografię zatytułowaną *Modelowanie wymagań kompetencyjnych na stanowiskach pracy. Ujęcie teoretyczne i praktyczne* (Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2022), wskazaną przez dr. inż. Macieja Szafrąńskiego we wniosku habilitacyjnym jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego,
- kopie publikacji naukowych,
- kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora.

Recenzja została opracowana na podstawie obowiązujących kryteriów zawartych w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2022, poz. 574 z późniejszymi. zm.). Zgodnie przedmiotową ustawą stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która: 1) posiada stopień doktora; 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej: a) 1 monografię naukową wydaną przez

wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne; 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Podstawę formalną recenzji stanowi Pismo Przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauk o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Poznańskiej, dr hab. Hanny Włodarkiewicz-Klimek, prof. PP z dnia 10 lipca 2023 roku informujące o powołaniu mnie na recenzenta dorobku naukowego w postępowaniu habilitacyjnym dr. inż. Macieja Szafrąńskiego zgodnie z Uchwałą nr 90/2020-2024 z dnia 3 lipca 2023 roku Rady Dyscypliny Nauk o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Poznańskiej.

Oświadczam, że nie jestem współautorem żadnej publikacji ani recenzentem w procesach wydawniczych publikacji przedłożonych mi do recenzji. Dostarczona mi dokumentacja jest wystarczająca dla przygotowania opinii.

2. Uzyskanie przez Habilitanta stopnia doktora

Habilitant uzyskał stopień doktora nauk technicznych w zakresie budowy i eksploatacji maszyn, specjalność: zarządzanie jakością w 2003 roku na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Metoda badania i oceny skuteczności działań w systemie zarządzania jakością przedsiębiorstwa budowy maszyn*, a zatem spełnia pierwsze kryterium nadania stopnia doktora habilitowanego określone w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2022, poz. 574 z późniejszymi zm.).

3. Opinia o dorobku naukowym Habilitanta

3.1 Opinia o monografii pt. *Modelowanie wymagań kompetencyjnych na stanowiskach pracy. Ujęcie teoretyczne i praktyczne* (Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2022), wskazanej przez dr. inż. Macieja Szafrąńskiego jako osiągnięcie naukowe

Uważam, że monografia ta jest bardzo ważną i potrzebną pozycją w literaturze z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości. Jak słusznie zauważył jej Autor, zmienność otoczenia oraz procesów wewnętrznych powodują szybkie i często zaskakujące zmiany wymagań kompetencyjnych na stanowiskach pracy. Dodatkowo, ograniczona jest zarówno wewnątrzorganizacyjna wiedza o wymaganiach kompetencyjnych na stanowiskach jak również wiedza o zmianach dokonujących się na rynku kompetencji (dotyczących: wymagań kompetencyjnych w konkurencyjnych podmiotach, dostępności kompetencji oraz wagi konkretnych kompetencji w procesie osiągania celów w organizacji). Rośnie zatem rola modelowania wymagań kompetencyjnych, której to tematyce Autor poświęcił monografię. W szczególności Autor podjął się rozwiązania problemu w postaci ograniczonej zdolności do obiektywizowania modeli wymagań kompetencyjnych. Celem głównym monografii było opracowanie modelu klasteryzacji wymagań kompetencyjnych wraz z założeniami badawczymi i metodycznymi, z uwzględnieniem dotychczasowego stanu wiedzy odnośnie modelowania kompetencji i wymagań kompetencyjnych.

Układ monografii jest logiczny i spójny. Praca napisana jest poprawnym językiem. Jednak oceniając osiągnięcie naukowe w kontekście wniosku habilitacyjnego należy przede wszystkim odnieść się do warsztatu badawczego zaprezentowanego przez Autora. Habilitant sprawnie posługuje się literaturą przedmiotu. W monografii zaprezentował solidny przegląd literatury z uwzględnieniem publikacji indeksowanych w Web of Science i Scopusie w podziale na trzy okresy badań, co zobrazowało ewolucję problematyki kompetencji w badaniach dotyczących zarządzania. Analiza literatury doprowadziła Autora do istotnego wniosku, że potencjał wykorzystania analizy podobieństwa kompetencji w zarządzaniu kompetencjami w organizacjach nie został dotąd dostrzeżony przez badaczy. Rzadko też wykorzystywano analizy klastrów (skupień) w analizie podobieństwa kompetencji. Kontynuując rozważania na temat części literaturowej monografii, należy stwierdzić, że jej Autor potrafi nie tylko analizować wyniki poprzednich badań, ale także syntetyzować

dotychczasową wiedzę naukową, czym wykazał się chociażby w drugim rozdziale pracy.

Punktem wyjścia do badań empirycznych stały się umiejętnie zdiagnozowane problemy w obiektywizacji modeli wymagań kompetencyjnych (w tym niedostatek rozwiązań nad modelowym współwystępowaniem i oczekiwanym poziomem wymagań kompetencyjnych) oraz powiązania między tymi problemami. Następnie Autor powiązał te problemy z postulatami, lukami, celami i pytaniami badawczymi. Dodatkowo Autor sformułował cztery cele szczegółowe i odpowiadające im cztery pytania badawcze. Badanie empiryczne przeprowadzone na potrzeby osiągnięcia celów pracy zostało zrealizowane zgodnie z dobrą praktyką badań naukowych. Na pozytywną ocenę zasługuje mnogość metod naukowych (zbierania i analizy danych) wykorzystanych w celu realizacji zamierzeń badawczych (tj. w pracy nad modelem klasteryzacji wymagań kompetencyjnych). Szkoda jednak, że Autor w swoich analizach uwzględnił jedynie kompetencje „twarde” oraz ogólnie „społeczne” (włączając tu np. przedsiębiorczość), nie wyodrębniając bardzo istotnych kompetencji personalnych (którymi jest np. umiejętność uczenia się), od których często zależy poziom pozostałych dwóch grup kompetencji (w tym „typowych” kompetencji społecznych).

Niewątpliwym wkładem do dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości jest uporządkowanie przez Autora badań nad kompetencjami w organizacjach, opracowanie uniwersalnego modelu kompetencji stanowiskowej, a przede wszystkim stworzenie autorskiego modelu klasteryzacji wymagań kompetencyjnych opartego na danych z otoczenia organizacji, który rozszerza zakres i skalę zastosowania metod analizy skupień w obszarze nauk o zarządzaniu i jakości. Zrealizowane przez Autora prace badawcze mają nie tylko wymiar naukowy, ale także praktyczny, co ma szczególne znaczenie w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości. Autor jest także świadomy ograniczeń własnego procesu badawczego, czemu dał wyraz w zakończeniu monografii i co tworzy przestrzeń do dalszych, bardziej doskonałych projektów naukowych. Wkładem do nauki jest także zaproponowanie przez Autora kierunków przyszłych badań.

Podsumowując, niezależnie od uwag o charakterze krytycznym sformułowanych w niniejszej opinii, uważam, że monografia wskazana przez dr. inż. Macieja Szafrąńskiego jako osiągnięcie naukowe, zatytułowana *Modelowanie wymagań kompetencyjnych na stanowiskach pracy. Ujęcie teoretyczne*

i praktyczne (Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2022), spełnia kryteria wskazane w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, art. 219., pkt. 2., stanowiąc znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości.

3.2 Ocena pozostałych osiągnięć naukowych Habilitanta, z uwzględnieniem aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Jeśli chodzi o pozostały dorobek publikacyjny Habilitanta, to od momentu uzyskania stopnia naukowego doktora, był On autorem 5 monografii naukowych (poza monografią wskazaną jako osiągnięcie naukowe) wydanych nakładem Wydawnictwa Politechniki Poznańskiej, autorem lub współautorem 59 rozdziałów w monografiach naukowych (wydanych także w zagranicznych wydawnictwach o uznanej renomie takich jak Palgrave czy Springer). Był także redaktorem lub współredaktorem naukowym 8 monografii oraz autorem lub współautorem 18 artykułów naukowych. Habilitant wykazał wprawdzie 19 artykułów, ale poniższy był w druku (na dzień składania dokumentacji do wniosku):

Graczyk-Kucharska, M., Olszewski, R., Goliński, M., Sychała, M., Szafranski, M., Weber, G. W., Miądowicz, M. (2022), Human resources optimization with MARS and ANN: Innovation geolocation model for generation Z, *Journal of Industrial and Management Optimization*, in press.

Przed uzyskaniem stopnia doktora Habilitant opublikował samodzielnie lub we współautorstwie 9 rozdziałów w monografiach naukowych.

Dorobek naukowo-badawczy Habilitanta pod względem poruszanej w nim problematyki jest zgodny z zakresem merytorycznym dyscypliny naukowej, jaką są nauki o zarządzaniu i jakością w ramach dziedziny nauk społecznych. Można go uznać za dobry pod względem ilościowym. Ponadto publikacje Habilitanta reprezentują dobry poziom merytoryczny. Wśród nich występują głównie prace poświęcone zarządzaniu jakością, prace na temat kompetencji pracowników (w tym ich rozwoju w organizacji oraz w systemie edukacji), a także prace łączące zarządzanie kompetencjami personelu z zarządzaniem jakością. Dorobek publikacyjny jest spójny i odzwierciedla rozwój naukowy

Habilitanta. Dr inż. Maciej Szafranski wykazuje się umiejętnością pisania tekstów naukowych o charakterze koncepcyjno-teoretycznym oraz empirycznym. Właściwie formułuje problemy badawcze i potrafi je rozwiązać, wnosząc wkład w naukę. Ponadto potrafi pracować nad publikacjami naukowymi samodzielnie oraz we współpracy z innymi badaczami, choć w drugim przypadku nie określił indywidualnego udziału w powstanie kolejnych publikacji.

Na szczególnie pozytywną ocenę zasługują artykuły opublikowane w czasopiśmie z drugiego kwartyłu, tj. w *Management and Production Engineering Review* (SJR 2022: 0,38), a także w *Central European Journal of Operations Research*, które to czasopismo jest indeksowane na liście *Academic Journal Guide* (ma 1 pkt.). Habilitant jest także autorem lub współautorem artykułów w uznanych polskich czasopismach naukowych, takich jak np. *Przegląd Organizacji*. Sumaryczny IF Habilitanta (nie licząc pracy w druku) wynosi 2,345.

O wkładzie publikacji Habilitanta w rozwój dyscypliny naukowej świadczy także liczba cytowań – 128 według bazy Web of Science, 72 według bazy Scopus, oraz 292 według Google Scholar (bez autocytowań) – będąca wynikiem adekwatnym do Jego etapu rozwoju naukowego. Także index Hirscha Habilitanta (obliczony bez autocytowań) jest na poziomie dobrym (4 w bazie Scopus, 5 w Web of Science i 7 w Google Scholar). Habilitant ma także w swoim dorobku kilka nagród za osiągnięcia naukowe.

Jeśli chodzi o aktywności naukowe realizowane w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, to na uwagę zasługuje trzymiesięczny staż naukowy na Uniwersytecie Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy (Słowacja), który Habilitant odbył w roku 2022. Niestety Habilitant nie wskazał konkretnych efektów realizacji tego stażu. Wśród wielu aktywności, które Habilitant przedstawił w autoreferacie, skupię się zatem na tych, w stosunku do których Habilitant przedstawił rezultaty.

Na przykład, potwierdzony publikacją jest projekt pt. „Wielkopolski system monitorowania i prognozowania – WSMIP (2010-2012)”, którego Habilitant był kierownikiem i w ramach którego współpracował z *Centria University of Applied Sciences, Kokkola* w oddziale *Ylivieska* (Finlandia). Projekt ten był realizowany w zespole międzynarodowym, ale finansowany na szczeblu lokalnym.

Habilitant był także kierownikiem projektu pt. „Metoda akceleracji rozwoju kompetencji przekrojowych w procesie kształcenia praktycznego studentów”. Projekt ten – choć edukacyjny (tj. finansowany z programu Erasmus+) – przyniósł rezultaty naukowe w postaci publikacji. W ramach tego projektu Habilitant współpracował (poza wyżej wymienioną uczelnią fińską) także z Uniwersytetem Mateja Bela z Bańskiej Bystrzycy (Słowacja), Uniwersytetem w Mariborze (Słowenia), Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu oraz Politechniką Częstochowską.

W dorobku naukowym Habilitanta znajdują się artykuły napisane we współautorstwie z zagranicznymi badaczami oraz monografia, w której jednym z redaktorów (poza Habilitantem) jest badacz z zagranicy. Ponadto Habilitant jest członkiem rady redakcyjnej czasopisma naukowego *Journal of Economics and Social Research (Ekonomika a spoločnosť)* (czasopismo nie jest uwzględnione na liście MEiN). Brał również aktywny udział (jako prelegent, organizator lub prowadzący sesję) w wielu zagranicznych konferencjach naukowych oraz wygłosił gościnnie wykład w *Institute of Economics and Management of the Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas* (Ukraina). Recenzował także wydawane za granicą publikacje naukowe.

Wymienione aktywności naukowe (realizowane w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej) spełniają w wystarczającym stopniu trzecie kryterium wskazane w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

4. Wniosek końcowy

Dokładna analiza osiągnięć naukowych dr. inż. Macieja Szafrąńskiego skłania mnie do stwierdzenia, że stanowią one wystarczającą podstawę do pozytywnej ich oceny. Uważam, że dorobek naukowy Habilitanta, w tym monografia Jego autorstwa zatytułowana *Modelowanie wymagań kompetencyjnych na stanowiskach pracy. Ujęcie teoretyczne i praktyczne* (Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2022), wskazana we wniosku jako osiągnięcie naukowe, wnosi znaczny wkład w rozwój dyscypliny: nauki o zarządzaniu i jakości.

Biorąc także pod uwagę pozytywną ocenę innych osiągnięć naukowych, w tym aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, stwierdzam, że dorobek dr. inż. Macieja Szafrąńskiego spełnia wymogi określone w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2022, poz. 574 z późniejszymi. zm.). odnośnie uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie: nauki o zarządzaniu i jakości. W związku z powyższym popieram wniosek Habilitanta o uzyskanie tego stopnia.

Katarzyna Piwowar-Sulej

prof. dr hab. Katarzyna Piwowar-Sulej